

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 204 din 01.09.2010

Dosar nr: 352/2009

Petiția nr: 7.927/27.08.2009

Petent: D M L

Reclamat: Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului

Obiect: discriminare la examenul de titularizare pentru un post de cadru didactic pe criteriul facultății la care a absolvit (Universitatea Spiru Haret)

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și adresa petentului

I.1.1. D M L

I.2. Numele și adresa reclamatului

I.2.1. Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara, Str. G. Barițiu nr. 2, Deva, județul Hunedoara;

I.2.2. Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Str. Gen. Berthelot nr. 28-30, sector 1, București.

II. Obiectul sesizării

Petiția nr. 7.927/27.07.2009 (filele 1-7 din dosar) arată că petentei i s-a refuzat dreptul de a participa la examenul de titularizare pentru un post de cadru didactic pe criteriul facultății la care a absolvit (Universitatea Spiru Haret).

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenta, absolventă a Universității Spiru Haret, consideră discriminatorie eliminarea ei de la examenul de titularizare pentru un post de cadru didactic pe motivul absolvirii acestei universități.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 29.09.2009 (filele 19-23 din dosar) la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

Părțile nu s-au prezentat.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Prin petiție petenta arată următoarele:

- în 2002 a obținut diploma de absolvire a Universității din Craiova, profil psihopedagogie, specializare institutori - limba engleză;
- în perioada 2003-2007 a urmat cursurile Universității Spiru Haret, specialitatea Limba și literatura română - Limba și literatura engleză;
- în acest timp a lucrat ca suplinitor necalificat la limba engleză;
- la data de 15.07.2009, participând la examenul de titularizare pentru un post de cadru didactic, a fost discriminată prin neluarea în seamă a lucrării ei;
- solicită anularea actelor emise ulterior în baza acestui concurs;
- obligarea reclamanților la plata de despăgubiri în suma de 10.000 lei, reprezentând daune morale.

Invocă **Legea nr. 288/2004**, art. 5 alin. 2, art. 18 alin. 2; **Ordinul Ministrului Educației, Cercetării și Tineretului nr. 5743/2008**, art. 1 alin. 4 lit. a, art. 35 alin. 3 lit. a, art. 40 alin. 1, **Constituția României**, art. 16 alin. 1, art. 22 alin. 2, art. 41 alin. 1, **Legea nr. 84/2005**, art. 60 alin. 1 și 3, **Legea nr. 443/2002**, **H.G. nr. 749/2009**, **Decizia nr. 3326/02.12.2008** a Curții de Apel București.

Anexează documente în susținerea celor afirmate (filele 8-17).

CNCD, prin **Adresa nr. 8121/03.09.2009** (fila 18 din dosar) a ridicat din oficiu excepția necompetenței materiale a instituției cu privire la cererea de anulare a actelor emise ulterior organizării concursului și cu privire la cererea de acordare de daune, arătând că doar instanțele de judecată au astfel de competențe.

Primul reclamat, prin **Adresa nr. 90.112/17.09.2009**, semnată de prof. univ. dr. ing. M S R inspector școlar general și N. B consilier juridic, înregistrată la CNCD cu **nr. 8.661/24.09.2009** (filele 24-25 la dosar), invocă excepția de necompetență materială a CNCD, pe motivul că petenta a contestat examenul de titularizare, iar răspunsul oferit se putea ataca prin instanța de judecată.

Pe fond, primul reclamat arată că petenta a absolvit o facultate care nu este acreditată.

Anexează documente în susținerea celor afirmate (fila 26).

Al doilea reclamat, prin **Adresa nr. 17868/25.09.2009** (filele 28-31), semnată de G L I director general, înregistrată la CNCD cu **nr. 8.708/28.09.2009**, se subscrie excepției de necompetență invocată din oficiu. Totodată ridică excepția lipsei calității procesuale pasive, arătând că nu are competențe în organizarea concursului de titularizare. Arată totodată că petentei i s-a refuzat participarea la examen pentru că a absolvit o facultate care nu era acreditată.

Prin **Adresa nr. 8.720/29.09.2009** (fila 27 din dosar) CNCD a solicitat punct de vedere de la Universitatea Spiru Haret.

Universitatea Spiru Haret, prin **Adresa nr. 973/15.10.2009** (fila 32 din dosar), semnată de prof. univ. dr. A Gh. B, președinte și rector al Universității Spiru Haret, înregistrată la CNCD cu **nr. 9.336/19.10.2009**, arată că prin **H.G. nr. 943/2009**,

specializarea Limba și literatura română - o limbă și literatură străină (engleză, franceză) este acreditată sub forma învățământului la zi și autorizată provizoriu sub forma de frecvență redusă.

Anexează documente în susținerea celor afirmate (filele 33-42).

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că petenta nu a putut participa la examenul de titularizare pentru un post de cadru didactic pe motivul că a absolvit Universitatea Spiru Haret, specialitatea Limba și literatura română - Limba și literatura engleză, autorizată provizoriu sub forma de frecvență redusă.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. 1 garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”.

Potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin. 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Conform art 2, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

În domeniul egalității în activitatea economică și în materie de angajare și profesie **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede:

„Art. 5

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea participării la o activitate economică a unei persoane ori a alegerii sau exercitării libere a unei profesii de apartenența sa la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv de convingerile, de sexul sau orientarea sexuală, de vârstă sau de apartenența sa la o categorie defavorizată.

Art. 6

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul ca aparține unei anumite rase, naționalități, etnii, religii, categorii sociale

sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

- a) încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă;
- b) stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului;
- c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;
- d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională;
- e) aplicarea măsurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta;
- g) orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare.

Art. 7

(1) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzul unei persoane fizice sau juridice de a angaja în muncă o persoană pentru motivul că aceasta aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate ori din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (9).

(3) Persoanele fizice și juridice cu atribuții în medierea și repartizarea în muncă vor aplica un tratament egal tuturor celor aflați în căutarea unui loc de muncă, vor asigura tuturor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă accesul liber și egal la consultarea cererii și ofertei de pe piața muncii, la consultanță cu privire la posibilitățile de ocupare a unui loc de muncă și de obținere a unei calificări și vor refuza sprijinirea cererilor discriminatorii ale angajaților. Angajatorii vor asigura confidențialitatea datelor privitoare la rasa, naționalitatea, etnia, religia, sexul, orientarea sexuală sau a altor date cu caracter privat care privesc persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă.

Art. 8

Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea angajaților de către angajatori, în raport cu prestațiile sociale acordate, din cauza apartenenței angajaților la o anumită rasă, naționalitate, origine etnică, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori pe baza vârstei, sexului, orientării sexuale sau convingerilor promovate de ei.

Art. 9

Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerințelor ocupaționale în domeniul respectiv, atât timp cât refuzul nu constituie un act de discriminare în sensul prezentei ordonanțe, iar aceste măsuri sunt justificate obiectiv de un scop legitim și metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare."

6.1. Colegiul director admite excepția necompetenței materiale a instituției cu privire la cererea de anulare a actelor emise ulterior organizării concursului și cu privire la cererea de acordare de daune, ridicată din oficiu, arătând că doar instanțele de judecată au astfel de competențe. În conformitate cu **O.G. nr. 137/2000**, CNCD, în urma constatării unei fapte de discriminare, poate aplica amendă contravențională, revenind instanțelor de judecată rolul de a stabili modul în care vor fi înlăturate consecințele faptelor discriminatorii și în care se va restabili situația anterioară discriminării. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 20 alin. 3 prevede că „persoana care se consideră discriminată are dreptul să solicite înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării”, legiuitorul însă nu a atribuit astfel de competențe instituției. În această situație prevederea

În cauză este utilă din punctul de vedere al soluționării unei petiții de către CNCD în caz de mediere, formulând către reclamat revendicările.

6.2. Privind excepția de necompetență materială a CNCD, pe motivul că petenta a contestat examenul de titularizare, iar răspunsul oferit se putea ataca prin instanța de judecată, ridicată de primul reclamat, Colegiul director arată că aceasta nu poate fi admisă, întrucât CNCD, în conformitate cu **O.G. nr. 137/2000**, sancționează contravențional faptele de discriminare. Instanțele de judecată nu au o astfel de competență. În mod repetat și consecvent, prin deciziile lor, instanțele de judecată au arătat că și în situațiile în care există soluții anterioare ale instanțelor de judecată privind obiectul petiției, CNCD are obligația de a stabili comiterea sau nu a unei fapte contravenționale. CNCD analizează petiția strict din punctul de vedere al **O.G. nr. 137/2000** (obiectul fiind discriminarea petentei față de alte persoane prin refuzul de a admite participarea ei la examenul de titularizare), iar dacă petenta ataca actul administrativ al inspectoratului, instanța de contencios administrativ analiza legalitatea actului.

6.3. Colegiul director respinge excepția lipsei calității procesuale a Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Pe de o parte ministerul a trimis **Adresa nr. 3755/14.07.2009** prin care a solicitat verificarea legalității înscrierii candidaților la concurs de la Universitatea Spiru Haret și radierea celor a căror specializare nu a fost acreditată, pe de altă parte inspectoratele fiind subordonate ministerului, în situația în care inspectoratul a greșit, putea remedia situația și sancționa persoanele vinovate. Lipsa acestor măsuri a produs efecte, prin urmare ministerul are calitate procesuală pasivă în cauză.

6.4. Pe fond, Colegiul director reține că în **Dosarul 366/2009**, având obiect similar, s-a adoptat **Hotărârea nr. 200/01.09.2010**, în care s-au reținut următoarele:

„6.5. Ministerul mai arată că potrivit punctului de vedere trimis de ARACIS și comunicat inspectoratelor județene la 09.07.2009, programele de studiu (licență) care nu apar autorizate să funcționeze provizoriu sau care nu sunt acreditate în Hotărârile de Guvern emise anterior eliberării diplomelor nu se consideră ca făcând parte din sistemul național din învățământ iar eventuala eliberare a unor astfel de diplome cu antetul MECI s-a făcut în mod abuziv de către universități. În acest context, Colegiul reține că potrivit punctului de vedere comunicat la dosar de ARACIS, Universitatea "Spiru Haret" nu a depus nici un dosar privind evaluarea în vederea autorizării provizorii sau acreditării, la forma de învățământ ID pentru facultatea absolvită de petentă iar potrivit H.G. nr. 676/2007 Universitatea nu are program de studii de licență la forma ID autorizat sau acreditat în cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine.

6.6. În legătură cu aceste aspecte, Colegiul reține că potrivit unui comunicat public al Universității Spiru Haret, din data de 27.09.2007, în opinia acesteia, "în conformitate cu art. 60 alin.1 din legea nr. 84/1995 republicată "Activitatea didactică se poate organiza în următoarele forme: de zi, seral cu frecvență redusă și la distanță. Formele de învățământ seral, cu frecvență redusă și la distanță pot fi organizate de instituțiile de învățământ superior care au cursuri de zi". În virtutea autonomiei universitare (...) instituțiile de învățământ superior pot organiza activitatea didactică în formele pentru care au asigurate condițiile corespunzătoare, unica restricție fiind aceea de a avea formă de învățământ de zi. (...) Prin urmare, autorizarea și acreditarea sunt reglementate prin lege, efectuându-se exclusiv la nivelul specializărilor, respectiv al programelor de studii și nu la nivelul formelor de învățământ. Evaluarea privește conținutul procesului de învățământ și nu formele în care acesta este organizat. (...) În contradicție cu legislația în materie, H.G. nr. 676/2007 stabilește, în mod arbitrar formele de învățământ (zi, id, fr) ale specializărilor din structura Universității (...), fără a ține seama de prevederile legale și de structura reală a Universității, aprobată, potrivit autonomiei universitare, de Senatul universitar". În conținutul punctului de vedere transmis de Universitatea "Spiru Haret" către ziarul "Gândul", prin

adresa cu nr. 1158/04.09.2008, disponibil pe site-ul universității, la punctul 11 aceasta arată că Hotărârile de Guvern nr. 676/2007 și 635/2008 au fost suspendate de către instanțele de judecată în ceea ce privește Universitatea, nemaiproducând efecte juridice pentru studenții și absolvenții acestei universități.

6.7. Față de aceste considerente, Colegiul ia act că potrivit informațiilor disponibile pe site-ul Înaltei Curți de Casație și Justiție, Universitatea "Spiru Haret" a promovat mai multe acțiuni având ca obiect suspendare executare act administrativ, respectiv anulare act administrativ, sentințele pronunțate în acest sens de Curtea de Apel București fiind recurate la curtea supremă. (între altele Dosar 1949/2/2004, 837/2/2007, 4428/2/2008, 4329/1/2009, 6631/2/2009, 7174/2/2009, 8214/2/2009) Cel puțin prin deciziile civile nr. 1242 din 5.03.2009 și nr. 1988 din 3.04.2009, în legătură cu Hotărârea de Guvern nr. 676/2007, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat că: "instanța de judecată în mod legal a stabilit că actul administrativ atacat modifică în mod nelegal Carta Universității Spiru Haret, (...) hotărâre de guvern ce nesocotește principiul legalității autonomiei universitare, astfel cum a fost acesta conturat de prevederile constituționale (...) Înalta Curte a reținut că "Instanța (n.n. Curtea de Apel) a luat în considerare și prevederile art. 60 din legea nr. 84/1995, conform cărora, formele de învățământ seral, cu frecvență redusă și la distanță pot fi organizate de instituțiile de învățământ superior care au cursuri de zi, această ultimă cerință, constatând instanța, că este îndeplinită de către reclamantă. (...) (Decizia civilă nr. 1242/5.03.2009). De asemenea, Înalta Curte a statuat că "Instanța judecătorească a reținut în mod corect faptul că actul administrativ atacat ignoră cu desăvârșire conținutul legal al principiului autonomiei universitare, conținut stabilit de legea nr. 84/1995, respectiv legea nr. 288/2004, adpugând în mod nelegal la cerințele prevăzute de aceste legi pentru autorizarea cursurilor de învățământ la distanță (I.D.) respectiv fără frecvență (F.R.) (Decizia civilă nr. 1988 din 3.04.2009)

6.8. Analizând raportul de investigație al C.N.C.D., Colegiul reține, de asemenea, că petenta face trimitere la Ordonanța nr. 10/2009. Acesta reglementează dreptul studenților înmatriculați la formele de învățământ la distanță sau cu frecvență redusă de a continua studiile la programe de studii cu licență autorizate să funcționeze provizoriu sau acreditate. În legătura cu prevederile acestui act normativ, petenta consideră că dispozițiile acestuia nu îi sunt aplicabile întrucât s-a înscris la Facultatea de limbi străine în anul 2004 și nu face parte din categoria studenților vizați de O.G. nr. 10/2009, în speță, studenții ciclului universitar de licență înmatriculați în anul I în perioada 2005-2008 la specializări/programe de studii organizate la forma de învățământ la distanță.

6.9. Tot din raportul de investigație reiese că reprezentanții părții reclamate opinează că acreditarea sau autorizarea formei de studiu "zi" nu presupune autorizarea sau acreditarea automată și a celorlalte forme, în acest sens fiind prezentată anexa comunicată de Ministerul Educației cu facultățile în cadrul cărora se precizează în mod explicit forma acreditată sau autorizată. În legătură cu admiterea dosarului petentei, s-a precizat că la momentul depunerii actelor pentru concurs, situația era neclară, însă până la momentul desfășurării concursului, Ministerul a comunicat circulara 5129/17.09.09.

6.10. Relativ la definiția discriminării astfel cum este reglementată în O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Colegiul trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art. 2 alin. 1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Colegiul reține că art. 2 alin. 1 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare deoarece, criteriile expresis verbis enumerate de lege sunt completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate

de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. Însă, oricare din aceste criterii circumstanțiate la situația particulară a persoanei care se consideră discriminată, trebuie să fi constituit elementul determinant în aplicarea tratamentului diferit în speță. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată. Aceleași raționament este aplicabil și în cazul discriminării indirecte, astfel cum este reglementată în art. 2 alin.3 din O.G. nr. 137/2000, cu precizarea că raportul de cauzalitate nu este direct însă efectul unei măsuri sau practici neutre în aparență se repercutează asupra unor persoane aflate în situații comparabile, care se disting prin circumstanțierea unor criterii. Acest aspect rezultă din însăși definiția dată de legiuitor: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin.1, față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare. În același sens, s-a pronunțat și Înalta Curte de Casație și Justiție, între altele, prin Deciza civilă nr. 1530/2009 sau Decizia civilă nr. 2758/2009.

6.11. Or, în speța dedusă soluționării, Colegiul reține că discriminarea imputată de petentă pornește de la premisa că tratamentul diferențiat s-a circumstanțiat în legătură cu nevalorificarea rezultatului obținut la concursul de titularizare în raport cu ceilalți candidați cărora li s-a valorificat rezultatul, pe motivul absolvirii studiilor la Universitatea "Spiru Haret".

6.12. Sub aspectul prezumțiilor de discriminare directă sau indirectă, Colegiul se raportează la jurisprudența recentă a Curții Europene de Justiție. În cauza S.Coleman v. Attridge Law, Steve Law cât și în cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryin NV, Curtea Europeană de Justiție a arătat că, în materia nediscriminării, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului (n.n. petentului) sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise (n.n. în cauza Coleman o discriminare pe criteriul de dizabilitate, în cauza Centrum o discriminare pe criteriul de origine rasială sau etnică). Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină pârâților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâții menționați ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

6.13. În mod similar, potrivit art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000 republicată „Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare”. Din acest punct de vedere, în speța dedusă soluționării, se reține invocarea de către petentă a unei discriminări pe motivul absolvirii studiilor la o anumită universitate. O prezumție simplă în legătura cu această imputație, ar presupune existența unui raport de

cauzalitate între tratamentul aplicat (nevalorificarea rezultatului) și criteriul invocat (absolvirea studiilor la universitatea în cauză)

6.14. Analizând plângerea, înscrisurile depuse la dosar, raportul de investigație al C.N.C.D. și susținerile părților, Colegiul reține că, în data de 17.07.2009, la solicitarea petentei de a i se oferi lămuriri cu privire la neafișarea notei obținute la concurs i s-a precizat că "diploma nu e legală conform unei anexe a Ministerului Învățământului apărută pe site înaintea concursului, anexă unde figura Facultatea de limbi și literaturi străine din cadrul Universității Spiru Haret ca neacreditată, referindu-se la forma de învățământ ID, forma absolvită ... în 2007" de petentă. De asemenea, în data de 22.07.2009, s-a precizat că Ministerul a modificat aplicația astfel că absolvenții Spiru Haret nu pot fi repartizați. Aceste susțineri, coroborate cu punctul de vedere al părții reclamate, ale Ministerului Educației și Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior converg către o explicație similară, desigur, mult mai nuanțată, sub aspectul actelor normative sau administrative aplicabile cazului.

6.15. Astfel, se invocă adresa M.E.C.I. nr. 37788/17.07.2009 și Anexa 2 la această adresă, ce cuprinde lista facultăților neacreditate și neautorizate provizoriu, cu formele de învățământ subsecvente, adresele M.E.C.I. nr. 35751bis/09.07.2009 și adresa ARACIS nr. 6551/08.07.2009, cu privire la programele care nu apar ca autorizate să funcționeze provizoriu sau nu sunt acreditate. Se invocă prevederile Centralizatorului privind disciplinele de învățământ, domeniile și specializările precum și probele de concurs, aprobat prin O.M.E.C.T. nr. 6297/2008, adresa Ministerului nr. 35751/18.06.2009 referitoare la înscrierea candidaților la concursul din 15 iulie 2009, adresa Ministerului nr. 35751/18.06.2009 și adresa nr. 37788/17.07.2009 potrivit căreia rezultatele la proba scrisă au fost afișate numai pentru candidații care au îndeplinit condițiile legale de înscriere și participare la concurs. De asemenea, se invocă punctul de vedere trimis de A.R.A.C.I.S. și comunicat inspectoratelor județene la 09.07.2009, potrivit căruia programele de studiu (licență) care nu apar autorizate să funcționeze provizoriu sau care nu sunt acreditate în Hotărârile de Guvern emise anterior eliberării diplomelor nu se consideră ca făcând parte din sistemul național din învățământ iar eventuala eliberare a unor astfel de diplome cu antetul MECI s-a făcut în mod abuziv de către universități. De altfel, potrivit punctului de vedere comunicat la dosar de A.R.A.C.I.S., se arată că Universitatea "Spiru Haret" nu a depus nici un dosar privind evaluarea în vederea autorizării provizorii sau acreditării, la forma de învățământ ID pentru facultatea absolvită de petentă iar potrivit H.G. nr. 676/2007 Universitatea nu are program de studii de licență la forma ID autorizat sau acreditat în cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine. (a se vedea infra parag. 6.4., 6.5.)

6.16. În atare condiții, Colegiul constată că întreg complexul de împrejurări ce a rezultat în nevalorificarea rezultatului obținut de petentă, în ultimă instanță, se plasează în legătură indisolubilă cu nerecunoașterea legalității specializării la forma de învățământ absolvită de către petentă. Acțiunile părții reclamate sunt sine qua non fundamentate pe conținutul directivelor adresate de Ministerul Educației la nivelul structurilor locale (inspectoratele școlare județene), ceea ce pune în discuție, pe de o parte, acreditarea sau autorizarea formei de învățământ absolvite de petentă (învățământ la distanță) respectiv legalitatea actului care atestă absolvirea unei specializări la această formă de învățământ (diploma de licență) Ministerul Educației arată, fără echivoc, că "Specializarea Limba și literatura franceză-limba și literatura engleză de la Universitatea "Spiru Haret" este acreditată pentru forma de învățământ zi în baza Hotărârii de Guvern nr. 944/2002. Pentru forma de învățământ la distanță, specializarea (...) nu este autorizată să funcționeze provizoriu prin nicio Hotărâre de Guvern emisă până în prezent". În mod similar, A.R.A.C.I.S. arată că "Universitatea (...) nu a depus (...) nici un dosar privind evaluarea în vederea autorizării provizorii sau acreditării, la forma de învățământ ID, pentru specializări din cadrul Facultății de Limbi și Literaturi Străine" iar "în conformitate cu H.G. nr. 676/2007,

Universitatea (...) nu are autorizat sau acreditat niciun program de studii de licență la forma de învățământ ID..."

6.17. Colegiul reține astfel că susținerile contradictorii ale părților nu sunt legate de apartenența absolvirii la Universitatea "Spiru Haret" cât în legătură cu recunoașterea formei de învățământ absolvite și implicit a caracterului actului obținut ca urmare a definitivării acestui proces educațional. Or, problema de fond legată de situația petentei ce pune în discuție justificarea drepturilor sale subiective în legătura cu valorificarea rezultatului este plasată în strânsă legătură cu un aspect de legalitate ce ar urma să fie analizat de Colegiu. Întrebarea legitimă care se ridică în această speță, este în ce măsură C.N.C.D. poate să recurgă la o asemenea analiză ce ar presupune, în primul rând, cercetarea temeiniciei, legalității și justificării nerecunoașterii formei de învățământ absolvite de petentă și subsecvent a actului de absolvire a acestei forme de învățământ (diploma de licență) Este dincolo de orice dubiu că acțiunile părții reclamate au avut ca izvor directivele Ministerului Educației, în speță Ordinele care au reglementat organizarea concursului, Centralizatorul privind disciplinele de învățământ, domeniile și specializările, adresele comunicate la nivelul inspectoratelor școlare județene cât și Hotărârile de Guvern care reglementează specializarile/programele de studii universitare de licență acreditate sau autorizate. Astfel, prezumția care se naște în legătura cu speța dedusă soluționării, sub aspectul prevederilor art. 20 alin.6 din O.G. nr. 137/2000 republicată (n.n. Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte) se confundă ipso facto cu un aspect de interpretare și aplicare a legii. Acest aspect devine cu atât mai evident cu cât Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat cu privire la legalitatea unor acte ce au interferat cu dreptul Universității Spiru Haret de a organiza anumite forme de învățământ, repercutate, în ultima instanță, asupra absolvenților acestor forme educaționale. Acest aspect rezultă din opiniile Ministerului Educației și A.R.A.C.I.S. potrivit cărora programele neautorizate sau neacreditate în Hotărârile de Guvern emise anterior eliberării diplomelor nu se consideră ca făcând parte din sistemul național din învățământ iar eventuala eliberare a unor astfel de diplome cu antetul Ministerului Educației ar constitui un abuz. Pe de altă parte, instanța supremă a considerat că unele hotărâri de guvern în acest domeniu au nesocotit principiul legalității autonomiei universitare, în mod particular a Universității "Spiru Haret", astfel cum a fost acesta conturat de prevederile constituționale.

6.18. Ca atare, fondul problemei în prezenta speță este corelativ faptului că prezumțiile ce se nasc în cauză nu se circumstanțiază în legătură cu un eventual criteriu interzis de art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată cât în legătura cu un aspect de legalitate, ceea ce plasează cazul în afara incidenței discriminării, așa cum e reglementată de art. 2 alin.1 sau alin.3 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, în exercitarea competențelor sale determinate de O.G. nr. 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate pronunța asupra unor aspecte de legalitate din care poate decurge un eventual tratament diferit. Pentru a reține incidența unui atare scop sau efect, în prezenta speță, Colegiul ar trebui să se substituie instanței judecătorești pentru a analiza justificarea aplicabilității prevederilor legale și a actelor normative secundare, ca temei legal, în speța de față. De altfel, situația invocată în cauză pune în discuție drepturile subiective ale petentei în strânsă legătură cu recunoașterea legalității atât a formei de învățământ cât și a actului ce atestă absolvirea acesteia. Desigur, nu se poate ignora că această situație a produs consecințe negative asupra petentei, prin nevalorificarea rezultatului obținut la examenul de titularizare.

6.19. Însă izvorul acestor consecințe îl constituie un aspect de legalitate disputat în contradictoriu de părți. Or, astfel cum a statuat și Curtea Constituțională, interpretarea legii este atributul suveran al instanțelor judecătorești în opera de înfăptuire a justiției, iar controlul acestei interpretări se realizează prin exercitarea căilor de atac. În acest sens este, de exemplu, Decizia Curții Constituționale nr. 51 din 5 octombrie 1993; Decizia nr.

120 din 16 noiembrie 1994, Decizia nr. 39 din 10 aprilie 1996, Decizia nr. 300 din 1 iulie 1997, Decizia nr. 151 din 27 octombrie 1998, Decizia nr. 160 din 10 noiembrie 1998, Decizia nr. 14 din 9 februarie 1999, Decizia nr. 64 din 11 aprilie 2000, Decizia nr. 74 din 25 aprilie 2000, Decizia nr. 93 din 11 mai 2000, Decizia nr. 24 din 29 ianuarie 2002, Decizia nr. 282 din 29 iunie 2004.”

6.5. Utilizând aceeași motivație, Colegiul director constată că aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2 din **Ordonanța de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi a membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială a CNCD, ridicată din oficiu, privind înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirii situației anterioare discriminării;
2. Respinge excepția de necompetență materială a CNCD, ridicată de Inspectoratul Școlar Județean Hunedoara, motivată de posibilitatea petentei de a se adresa instanței de judecată;
3. Respinge excepția lipsei calității procesuale pasive a Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului;
4. Aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată;
5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Universității Spiru Haret.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

VLAȘ Claudia Sorina – Membru

Data redactării: 12.10.2010

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

